

SLOVENSKÁ PSYCHIATRICKÁ SPOLOČNOSŤ (SPsS), o.z. SLS

VÝBOR SPsS SLS:

Michal PATARÁK

PREZIDENT

II. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A FNŠP F. D.
ROOSEVELTA
BANSKÁ BYSTRICA
E-mail: patarakmichal@gmail.com
vbor.psychiatry@gmail.com

Jozef DRAGAŠEK

VICE-PREZIDENT

I. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LF UPJŠ
KOŠICE
E-mail: jozef.dragasek@upjs.sk

Vanda VALKUČÁKOVÁ

VEDECKÝ SEKRETÁR

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LFUK A UN
BRATISLAVA
E-mail: vanda.valkucakova@gmail.com

Igor RIEČANSKÝ

CENTRUM EXPERIMENTÁLNEJ MEDICÍNY SAV

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: igor.riecansky@savba.sk

Boris BODNÁR

CPLDZ

KOŠICE
E-mail: bodnarb@centrum.sk

Miroslav GROHOL

PSYCHIATRICKÉ ODDELENIE

NŠP Sv. JAKUBA
BARDEJOV
E-mail: miro.grohol@gmail.com

Martin VANČO

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN BRATISLAVA

E-mail: martini.vanco@gmail.com

Eva KATRLÍKOVÁ

KLINIKA DETSKEJ PSYCHIATRIE LFUK A NÚDCH

BRATISLAVA
E-mail: eva.katrlikova@nudch.eu

Dagmar BREZNOŠČÁKOVÁ

LEKÁRSKA FAKULTA UPJŠ

KOŠICE
E-mail: dbreznoscakova@gmail.com

DOZORNÁ RADA SPsS SLS:

Barbora VAŠEČKOVÁ

PRESEDA

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: vaseckova@gmail.com

Veronika REŽŇÁKOVÁ

PSYCHIATRICKÁ AMBULANCIA

CENTRUM MEMORY
BRATISLAVA
E-mail: veronika.reznakova@gmail.com

Matúš VIRČÍK

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA

MICHALOVCE
E-mail: vircikmatus@gmail.com

Stanovisko Výboru Slovenskej psychiatrickej spoločnosti k navrhovaným zmenám v Trestnom zákone s ohľadom na skrátenie premlčacích lehôt pri násilných trestných činoch a k spôsobu verejnej komunikácie voči ich obetiam

Výbor Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS vyjadruje znepokojenie nad navrhovanými zmenami v Trestnom zákone, ktoré sa týkajú skrátenia premlčacej doby špecificky pri trestných činoch znásilnenia a sexuálneho zneužívania. Obete uvedených násilných činov sú často ťažko traumatizované. Sexuálne násilie, znásilnenie alebo sexuálne zneužívanie je významnou negatívnou životnou udalosťou, sériou udalostí alebo celým obdobím, ktoré dramaticky mení životnú dráhu človeka a zanecháva na ňom nezmazateľné následky, pričom ho aj zneschopňuje o týchto udalostiach hovoriť. Často prejdú roky, neraz dlhé úseky života, kým sa obeť sexuálneho násillia alebo zneužívania odhodlajú vyhľadať odbornú pomoc a dokážu sa o tom, čo sa im stalo, s niekým rozprávať. Časové súvislosti zvládnutia návratu do života a namáhavo získaného uzdravenia, ktoré je optimálnym terapeutickým cieľom, ako aj schopnosti čeliť trestnému konaniu voči páchatelovi, nie je možné presne zadefinovať a vtiesnať do arbitrárne zvoleného časového okna. Proces vyrovnávania sa so závažnou traumatickou udalosťou trvá roky a mnohokrát pochopiteľne prekračuje navrhovaný zákonom stanovený limit premlčacej doby. Sme presvedčení, že skrátenie premlčacích lehôt by malo skôr opačný efekt než motivovanie obetí k skoršiemu nahláseniu trestných činov. Tlak z možnosti premlčania a nedosiahnutia spravodlivosti môže pre obeť predstavovať ďalšie bremeno, ktoré negatívne prispieje k ich psychickému prežívaniu a zdraviu. Argumentovanie o možnom „zneužívaní postavenia obeť“ a predbežné označenia, že si daný čin obeť môžu „účelovo vymýšľať“, je častou obavou poškodených, ktorá je dôvodom a prekážkou v oznamovaní násilnej trestnej činnosti, obavou, ktorá ďalej prispieva k ich zhoršenému psychickému prežívaniu. Takéto a podobné necitlivé a viktimizujúce vyjadrenia však žiaľ počúvame aj z úst najvyšších predstaviteľov Slovenskej republiky.

Výbor Slovenskej psychiatrickej spoločnosti navrhované skrátenie premlčacích lehôt, ich verejnú komunikáciu a prezentáciu so znevažujúcim podtónom a kontextom voči obetiam vníma veľmi kriticky, pretože podkopáva snahy boja proti sexuálnemu násilliu, nechráni obeť násilných trestných činov, pokračuje v ich viktimizácii, negatívne vplýva na ich prežívanie a je prekážkou ich uzdravenia. Taktiež považujeme za neakceptovateľné, aby do diskusie o takýchto závažných a citlivých témach neboli prizvaní odborníci a aby sa predkladali a schvaľovali v skrátrenom konaní.

23.2.2024

Výbor SPsS SLS